herpy

PILGIFTFROSKER

Cordillera Azul Poison Frog

Ameerega rubriventris

Ameerega rubriventris er en liten, mørk pilgiftfrosk på 21-25 mm med lyse sidestriper og en rød- eller oransjesvart marmorert buk. Den lever bare i skogene ved Cordillera Azul i det sentrale Peru og er truet. Arten holdes sjelden, og det finnes bare lite kunnskap om stell og hold.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Epipedobates rubriventris*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**21-25 mm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Regnskog**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskap	**Ingen** Oppdrettede dyr. Viltfangede dyr kan beholde giften lenge
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**50 × 50 × 50 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-28 °C**
Temperatur, natt	**21-25 °C**
Luftfuktighet	**70-100 %**
Vann	**Vannskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetrollene bæres til vann**
Egglegging	**På bakken**
Egg per legging	**4-16**
Klekking	**10-22 dager**
Larvetid	**70-90 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Alger/planter og ferdigfôr**
Yngelpleie	**Vokter eggene og bærer rumpetrollene**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
IUCN	**Sterkt truet (EN)**

Om arten

Ameerega rubriventris er en liten pilgiftfrosk på 21-25 mm fra snute til kloakk. Hannene er litt mindre enn hunnene, og det er den eneste beskrevne kjønnsforskjellen. Ryggen er mørk svartbrun, hos noen dyr marmorert, med kremfargede eller kobberfargede striper langs sidene og en kremfarget eller rosa leppestripe som kan være brutt. Over armhulene, i lyskene og på leggene sitter det gule flekker, og buken har et rødsvart eller oransjesvart nettmønster. Lemmene er grå til brune. Huden på rygg og bakben er kornet. Arten mangler tenner.

A. rubriventris ble beskrevet i 1997 som *Epipedobates rubriventris* og ble en tid regnet som underart av *Ameerega hahneli*. I dag hører den til slekten *Ameerega*.

Huden inneholder i naturen giftstoffer som frosken tar opp fra føden; hvor giftig akkurat denne arten er, er ikke dokumentert. Dyr som fôres opp på fôrinsekter, er uten gift. Unngå likevel hudkontakt, og vask hendene etter arbeid i terrariet.

Utbredelse og leveområde

Ameerega rubriventris er bare kjent fra et lite område i det sentrale Peru: skogene ved fjellkjeden Cordillera Azul i regionen Ucayali, blant annet rundt Boquerón del Padre Abad, og ett enkelt funn i nabo-regionen Huánuco. Arten finnes fra omtrent 300 til 1.000 m over havet, og en del av utbredelsen ligger i Cordillera Azul nasjonalpark.

> **Naturlig utbredelse:** Peru.

LEVEOMRÅDE

Ameerega rubriventris lever i løvlaget på skogbunnen i tett, fuktig skog, både urskog og sekundærskog, på de lavere skråningene i fjellene. Klimaet er varmt og fuktig hele året med regn mesteparten av tiden, og nettene er noen få grader kjøligere enn dagene.

Hunnen legger eggene på bakken, og hannen bærer rumpetrollene til vann når de er klekket. Truslene er avskoging for tømmer, selvforsyningsjordbruk, kveg og plantasjer med prydtrær. Ulovlig innsamling for handel forekommer, men regnes ikke som en hovedtrussel. IUCN vurderer arten som truet, og den er vernet i Peru.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stell og hold av *Ameerega rubriventris*. Klimaet i fjellskogene ved Cordillera Azul er varmt og fuktig hele året, og arten holdes som andre små *Ameerega*-arter fra regnskogens løvlag. *Ameerega hahneli*, som arten tidligere ble regnet med til, og den like små *Ameerega bilinguis* har de samme kravene.

Et par trenger et terrarium på minst 50 × 50 × 50 cm (lengde × bredde × høyde). Arten lever på bakken, men klatrer gjerne, så innred i flere nivåer med røtter, greiner og korkbark. Et regnanlegg og en tåkemaskin gjør det lettere å holde klimaet. Frontdører og en ventilasjonsstripe i toppen gir luftskifte uten å tørke ut terrariet.

Innred etter skogbunnen: et dreneringslag nederst, et fuktig, løst bunnsubstrat av kokos og bladmold og et tykt løvlag. Legg bark, korkrør og røtter slik at det blir mange skjulesteder, og plant bregner og planter med brede blader. Spretthaler og små isopoder holder bunnen ren og er ekstra føde.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon Les mer: Fôrdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Dagtemperaturen er 25-28 °C, og om natten senkes den 3-4 grader til 21-25 °C. Temperaturen svinger bare 1-2 grader gjennom året, og en vinterdvale er ikke nødvendig.

Vedvarende varme over 28 °C belaster froskene, og et terrarium i direkte sol kan nå dødelig varme på få timer. Sett terrariet uten sol, og mål temperaturen nede ved bunnen. Er rommet kaldt, kan en varmematte på siden av terrariet løfte temperaturen.

Les mer: Varme og temperatur Les mer: Vinterdvale og årstider

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten skal ligge på 70-80 % om dagen og nær 100 % morgen og kveld, gjerne med tåke. Et regnanlegg eller en tåkemaskin på timer gjør det enkelt; ellers sprayes det grundig morgen og kveld. Bunnen og løvlaget skal være fuktige, men ikke drivvåte, og overflaten kan gjerne tørke litt opp mellom sprøytingene, for stillestående, mettet luft gir mugg og hudproblemer.

Bruk regnvann, osmosevann eller avklorert vann uten tilsetninger.

VANN OG VANNKVALITET

En lav vannskål med 1-2 cm vann er nok, og den skal være lett å komme seg inn og ut av. Bruk regnvann, osmosevann eller avklorert springvann, og skift vannet annenhver dag, slik at det ikke samler seg bakterier. Amfibier tar opp vann og stoffer gjennom huden, så rengjør skålen uten såpe og skyll godt.

LYS OG UVB

Lyset skal først og fremst dekke plantene: en LED-lampe for plantevekst i 10-12 timer om dagen og en tydelig natt. UVB er ikke nødvendig for pilgiftfrosker; en svak UVB-lampe (Ferguson-sone 1) er valgfri. Gi froskene både lyse og skyggefulle steder.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Froskene spiser små levende leddyr: bananfluer (*Drosophila melanogaster* og til de voksne også *D. hydei*), spretthaler, mikrogresshopper, små isopoder og siktet engplankton. Arten er liten, så de minste fôrdyrene er de viktigste. Voksne dyr fôres tre til fire ganger i uken med så mye som de spiser på kort tid; unge dyr fôres daglig. Dryss fôrdyrene med kalk ved hver fôring og med et vitamin- og mineraltilskudd én til to ganger i uken.

Fjern døde og gjenværende fôrdyr, slik at de ikke angripes av sopp.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Ameerega rubriventris er dagaktiv og holder til på skogbunnen, men klatrer gjerne. Hannen kaller med en fugleaktig pipelyd, oftest 2-3 korte fløyt på rad. Slekten er territoriell, og hannene kaller fra faste plasser, så et par er den sikre holdformen; flere hanner sammen kan gi stress og slåssing, særlig i et lite terrarium.

Froskene bør ikke håndteres. Huden er sart, og hudkontakt kan skade dem. Ved rengjøring flyttes de med en ren, fuktet plastbeholder.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene er litt mindre enn hunnene, og det er hannen som kaller. Alderen ved kjønnsmodenhet er ikke dokumentert. Et par sikrer man best ved å oppdra flere unger sammen og velge ut en kallende hann og en større hunn.

PARRING

Paringen er ikke beskrevet i detalj for *A. rubriventris*. Hos slekten utløses den av regn: en uke med litt mindre spraying etterfulgt av kraftig regn etterligner regntiden. Hannen kaller, lokker hunnen til et skjult sted, og paret legger egg på land.

EGG OG RUMPETROLL

Hunnen legger eggene på bakken, og hannen bærer rumpetrollene til vann når de er klekket. Antall egg og utviklingstidene er ikke dokumentert for arten; tallene er lånt fra *Ameerega bilinguis*, som har samme størrelse: 4-16 egg per legging. Eggene legges i et fuktig skjul, for eksempel i en filmboks eller en petriskål under et kokosnøttskall. En liten skål med vann skal stå klar til rumpetrollene.

Rumpetrollene kan oppdrettes hver for seg i små beholdere med regn- eller osmosevann. De fôres med alger, flakfôr og bløtgjort plantefôr, og vannet skiftes hver tredje dag.

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter 10-22 dager, og rumpetrollene når metamorfosen etter 70-90 dager (tallene er lånt fra *Ameerega bilinguis*). Når forbena kommer, skal vannet være lavt, og det skal være lett adgang til fuktig land. Froskene slutter å spise under forvandlingen og lever av halen.

OPPDRETT AV UNGER

De nyforvandlede ungene er veldig små og trenger bittesmå fôrdyr: spretthaler og de minste bananfluene. Fôr dem daglig, dryss med kalk og vitaminer, og hold luftfuktigheten høy. Gi dem rikelig med skjul i et lite oppdrettsterrarium til de er store nok til å settes sammen i par.

Helse og vanlige feil

Det finnes ingen artsspesifikk kunnskap om sykdommer hos *Ameerega rubriventris*, så rådene er de generelle for pilgiftfrosker:

- Hud- og soppinfeksjoner skyldes stillestående, mettet luft og skitten bunn. Sørg for ventilasjon og friskt løv.
- Overoppheting er raskt dødelig. Hold terrariet under 28 °C.
- Mangel på kalk og vitaminer gir deformerte kjever og svake lemmer. Dryss fôret ved hver fôring.
- Parasitter (for eksempel ormer) krever en veterinær med kunnskap om amfibier.
- Dyr uten appetitt, med trege bevegelser eller avmagret bakkropp skal undersøkes av en veterinær.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.